

Մի րտիչ Մեմեկեան. ա. մըցնկ. Տամի. ա. Ձյնկ. կրաժշտութեան. ք. Գաթմ. ք. Գաղղ. ընթ. ք. Հալս.
 ք. Գաղղ.
 Գոհացուցիչ՝ Կրօնագիտութեան, Թուարանութեան.
 Առաւ 6 մըցանակ. ա. աստիճանի վկայագիր:

Ը. ԳԱՍՏԻՆ (ՆԱԽԱԳԱՏՐԱՍՏՈՂԱԿԱՆ)

Գեղարք Ամեմեան. ա. մըցանակ Աշխարհագրութեան, ա. Թուարանութեան, ա. Խրագիտութեան. ա.
 Հայերէնի. ա. Գաղղ. (որուն համար ընդունեցաւ նաեւ գեղեցիկ՝ արժ. մը՝ պարգեւ Արիստ. էփ. ի Ազարեան). ա.
 Գեղարքութեան. ա. Գեղարքութեան, ա. Գաղղ. ընթ. ք. Կրօնագիտութեան.
 Գոհացուցիչ՝ Չայնական երաժշտութեան.
 Առաւ 9 մըցանակ.
 Գեղարք Մախա. ա. մըցնկ. Գաղղ. ք. Կրօնագիտութեան, ք. Աշխարհագրութեան. ք. Թուարանութեան. ք.
 Հայերէնի. ք. Գաղղ. ընթ.
 Գոհացուցիչ՝ Իրագիտութեան, Ձյնկ երաժշտութեան.
 Առաւ 6 մըցանակ.

Ահաւասիկ 65 աշակերտաց մէջէն ամենայաջողակներն:

Մէկուկէս ժամու գրօսուցիչ հանդէսէ մը ետքը, սկսան հանդիպատեալ վար-
 ժարանիս ըսելն ու սրահները ցորիչ՝ զովացուցիչ ըմպելեօք կազդորնելու. եւ կէս
 ժամէն մըցանակներով ծանրաբեռնեալ կը մեկնէին աշակերտք զուարթադէմ, նոր
 ոյժ եւ ոգի խոնելու՝ երկամեայ հանգստէ մը՝ ետքը պաշտութեամբ իրենց ուսմունքն
 շարունակելու:

Թէ վկայագրաց քաշիման հետ կցեալ այս փորձի հանդիսութիւնս ի՞նչ մեծ
 ազդեցութիւն ունի ուսանող աշակերտաց վրայ, հարկ չէ հոս լայնազոյնս նկարագրել.
 վարժարանաց վարչութիւններն գիտեն զայս, քանի որ “Նիւթական, քաջալերութիւնն”
 մանկուոյն խթան կըլլայ բազմութեան առջեւ քաջազոյն հանդիսանալու. այս է
 անշուշտ որ զործնական Գաղղիացիք միշտ նոր շուք եւ զարդ կը յաւելուն իրենց
 դպրոցական հանդէսներուն: Բայց ուրախալին այն է որ զամբ քան զգամ՝ կը կրծա-
 տուին յայտագիտներէն այն առեւտրոյ մասունքն որոնք՝ ստոյգ է, պատիւի կը բերեն
 փարժարանաց, բայց ոչինչ խիտք կը նպաստեն մանկուոյն յուսմունս յառա-
 ճադիմութեան:

Գ Ն Ա Ր Օ Ս Ա Կ Ա Ն

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՆ ԲԱՆԴԱՅԻՆ ՄԷ

“Հայկա-Արեւիկ”, ուսումնական թիւն՝ 1891
 Յունիս ամատետրին մէջ, մեծաքսի վրայ սակե-
 թել բանուած, Հայկական ճարտարութեան եւ
 արուեստի վերաբերեալ, եւ հին շուքառի մը
 վրայէն հանուած, խաչաձեւ, արձանագրութիւն
 մը հրատարակեց, որուն բուն իսկ բանուածքն
 այժմ՝ կը պահուի Վիեննայի Միխիլարեան թան-
 գարանին մէջ:

Այդ խաչաձեւ արձանագրութեան հրա-
 տարակութեան առիթիւ՝ “Հայկա-Արեւիկ” Եւրոպ.
 Խառնագրութիւնն հրաւիրեց հետեւի ընթեր-
 ջողքն, որ սոյնօրինակ կը այլ Հայկական ճար-

տարութեան մնացորդաց վրայ ծանօթութիւնը
 տրուին եթէ գտնուին, աւելցնելով միանգա-
 մայն թէ այսպիսիք մեծ յարգ ունեն ուսումնա-
 կանաց առջեւ, հոգ չէ՝ եթէ այն մնացորդք
 ամենաշէնն ըլլան:

Այս հրաւերն մեր կողմանէ ալ կրկնելով
 հանդերձ, կու գանք մենք եւս պատկերաւ հրա-
 տարակել նմանօրինակ խաչաձեւ արձանագրու-
 թիւն մը, Հայկական արուեստի եւ ճարտարու-
 թեան մնացորդք բանուածք մը, նոյնպէս մետաք-
 սեայ նիւթի մը վրայ սակեթել բանուած, եւ որ
 գրեթէ երկուք ու կէս դարու հնութիւն մը
 ունի: Սա երկու մասամբ կրնայ նշանաւոր հա-
 մարուիլ, նախ՝ արձանագրութիւն մըն է, եւ
 նուիրաւոր է Կեսարիոյ Ս. Աստուածածնի Միջոյ
 Եփեզեցեայն, եւ երկրորդ՝ Կեսարիոյ Հայկական

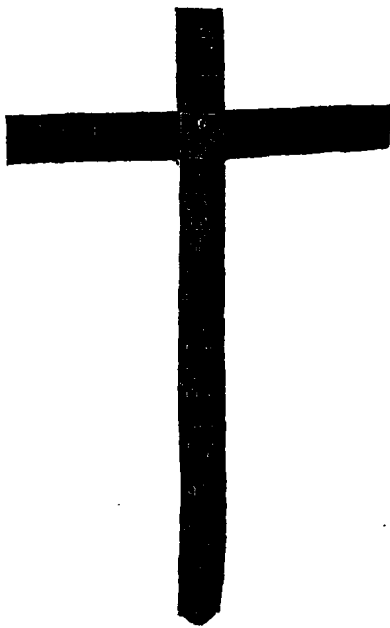
Հին ծարտարութեան եւ արուեստի նմոշ մը կը ներկայացնէ:

Այս խաչաձեւ բանուածքն՝ ժամանակաւ հին շուրջառի մը վրայ հաստատուած է եղեր, բայց կ'երեւի թէ այն շուրջառն փճանալով, վերջին ժամանակներու մէջ նոր եւ սեւ շուրջառի մը վրայ հաստատած են, որ այժմ կը գործածուի յիշեալ եկեղեցւոյն մէջ Աւագ շաբաթ խաւարման գիշերի արարողութեան առին:

Վերջին փոփոխութեան առին բանուածքի վերի մասէն երկու հարիւրորդամէդրի չափ կտոր մը՝ թուի թէ շատ հինցած ըլլալուն՝ մկրատուած է տող մը գրով:

Բանուածքն ունի այժմ 119 հարիւրորդամէդր երկայնութիւն, 8,5 հրդմ. լայնութիւն, իսկ թեւը 73 հարիւրորդամէդր է:

Արձանագրութենէն կը տեսնենք թէ նախկին հին շուրջառն նուիրուած է 1652 թուականին, — ինչպէս ըսինք — Կեսարիոյ Ս.

Աստուածանի եկեղեցւոյն, Հոգեւոր Դպրոց Խոհ Գրէդիլի կողմէն: Այս մականուամբ այժմ Կեսարիոյ մէջ ընտանիք մը չի յիշատակուիր, թէ-

եւ շատ հետաքրքրութիւն ունեցայ ասոր մօտ անուամբ եւ կամ մականուամբ ընտանիք մը գտնելու համար:

Յիշատակարանը հետեւեալն է. Յիշատի Է Լուսինա Մանգիլ Հոգեւոր Դպրոց Դպրէ Խոհ Գրէդիլին Է Գրուած տարի Արարողութեան Եկեղեցին Երկու Դ. Գ.

Մ Ե Լ Ե Դ Ե Լ Ե

Մ Ե Լ Ե Դ Ե Լ Ե

Երկրորդ նորոգումը:

Արուեստագիտական թերթի մը համաձայն՝ երկաթեայ առաստաղներն ի Հիւսիսային Ամերիկա օր քան զօր կը տարածուին, որ ոչ թէ սննեկաց, այլ եւ եկեղեցիներու, թէ տարրականներու, պանդոկներու եւ ամէն տեսակ հրապարակական շինուածոց համար ալ կը գործածուին: Երկաթեայ առաստաղին առաւելութիւնն եռապատիկ է. այսինքն՝ մաքրութիւն, երկար տեւականութիւն եւ հնչողականութիւն (acoustique): Բաց աստի այսպիսի առաստաղներու՝ գոյզն ծախիւք արուեստական եւ ակնահասկող զարդեր ալ կրնան տրուիլ: Ի նիւ-Եղբ, ի Պալմթիմուր եւ ուրիշ մեծամեծ քաղաքաց մէջ արդէն հազարաւոր երկաթեայ առաստաղներով տներ կան, եւ ասոնց մեծագոյն մասն իրենց պատկերներովը, զարդերովը, այլեւայլ վայելուչ նկարներովն սննեկաց մի միակ ճշմարիտ զարդերն են: Առաստաղներն առանձին առանձին կապակցեալ եւ շատ թեթեւ թիթեղներով կազմուած են եւ կ'երեւայ թէ մերաւոր ժամանակներ այսպիսի թիթեղներ որմնց զարդերու ալ պիտի գործածուին:

Առանց պայտի:

Մօտեա յԱմերիկա փորձեր եղան թէ արդեօք ձիերն առանց պայտի եւ առանց իրենց սմբակը փնտսելու կրնան երկայն ճամբայ ընել, Բազմաթիւ ձիաւոր պաշտօնակալք 900 քիլոմ. ճամբայ ըրին, եւ ձիերն առանց գոյզն իսկ փնտսել ետ դարձան: Ձիերն ոչ կը կաղային եւ ոչ ալ ճամբան պայտահարելու պէտք կար, թէպէտ խճաքարերն ոչ սակաւ ցաւ կը պատճառէին: Թնդանութեամբ զորաց գունդ մը պայտերը հանուած ձիերով 500 քիլոմ. ընդ տեւելի